

Особливості гуманізації навчально-виховного процесу з образотворчого мистецтва в початкових класах

Одним з важливих показників, що пояснюють, чому учні початкових класів віддають перевагу тому чи іншому виду діяльності, є пізнавально-мотиваційна сфера діяльності.

З цього питання німецький педагог А.Д.Дістервег писав: "Більше приносить користі розглядання одного і того ж предмета з десяти різних сторін, ніж навчання десяти різних предметам з одного боку".

Існуючі програми образотворчого мистецтва для початкових класів орієнтують, в основному, на виконання повного об'єму знань, умінь та навичок в образотворчій діяльності. Подібний підхід, заснований на примусовості, відштовхує учнів від мистецтва. Учні повинні мати свободу вибору, заняття слід базувати за принципом врахування інтересів учнів.

Підвищити рівень культури можна при умові оволодіння учнями нетрадиційними знаннями, створивши в них модель "творчої уяви", котра полягає в наближенні людини до природи, досягненні гармонії з нею, гармонії "Земля та небо", "Хмари та дощ", "Сонце, вітер", що потребує гуманізації процесу мистецтва, суть якого полягає в активізації розумової діяльності учнів через "образ". Це є показ одного явища через інше: конкретніше чи яскравіше. На уроках образотворчого мистецтва частіше всього зустрічаються порівняння за відтінкованістю та відмінністю. Поняття "образ" повинно вмістити в собі все те, що може бути сприйнятим, осмисленим і переданим у художньому баченні. Більш складним для молодших школярів є розвиток умінь спостерігати за змінами в природі протягом року і відтворювати колорит за допомогою ліплення, аплікації, малюнку, народного розпису, різних видів орнаменту тощо.

Зміст багатьох уроків образотворчого мистецтва відкриває широкі можливості розвитку умінь цілеспрямовано спостерігати, визначити особливості будови і відтворювати в малюнках форму і колір.

Розвиток образного мислення, відтворення фантазії, уміння визначити рослинні форми і відбирати необхідні для створення образів живих істот, тобто сприймати, співставляти, порівнювати, робити висновки, - один з продуктивних шляхів гуманізації навчання засобами образотворчого мистецтва.

За останні роки спільної роботи комплексу "Школа - вуз" склалася певна система виховувати учнів-студентів засобами мистецтва. У народі кажуть: "Що людина бачить, те вона і знає".

Найбільш плідними вважаються такі види діяльності:

- малювання графічними матеріалами;
- кольоровою крейдою, фломастерами;
- олівцями, фломастерами;
- олівцями, фломастерами, фарбами.

Наприклад: ("Світить в небі сонечко", "Земля і небо", "Зоряна ніч", "Чарівна осінь", "Національні свята в Україні").

Невичерпні можливості аплікації:

- з природних матеріалів;
- з паперу;
- з соломки;
- з кольорового матеріалу та шматочка тканини.

Наприклад: ("Котик", "Ведмедик", "Посуд для ляльки", "Дари садів").

Таким чином, застосування знань про світ та людину, використання нетрадиційних форм на заняттях з образотворчого мистецтва сприяють створенню моделі і творчої уяви в учнів. Такі форми гуманізують учбовий процес з образотворчого мистецтва, підвищують інтерес до творів різних видів і жанрів, формують основи художнього бачення і сприйняття та засади національної свідомості учнів.

О.С Ковтко

Гуманістичне виховання учнів молодших класів засобами української етнопедагогіки

Загальновідомо, що розвиток особистості характеризується системою відношень до оточуючого світу, яка визначає її потреби, мотиви, направленість діяльності, скеровує вчинки і поведінку людини.

Українська народна педагогіка традиційно будує виховання системи відношень до навколишньої дійсності на основі гуманістичних цінностей та ідеалів. Серед основних критеріїв моральної орієнтації українців переважають оціночні судження з позицій добра, справедливості, людяності. Закріплені в народнопедагогічних засобах - прислів'ях, приказках, казках, думках, піснях, легендах та ін. - вони забезпечують цілісність уявлень молоді про природу, суспільство, характеризують основні відношення між ними.

Українська етнопедагогіка визначає, що гуманістичне виховання дітей молодшого шкільного віку слід починати з привчання їх до моральної поведін-